

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6 60
pol leta 6 „ 60 „ 3 30
četrt leta 3 „ 40 „ 1 70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane nam. žalne se ne osirame.

Oglasil in poslanec se računajo po peti vrstah do tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorice. Dopolni naj pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 90 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici v Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu dola Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Klerikalizem med Hrvati.

Med brati Hrvati se nekaj pripravlja. V zadnjem času so se pokazali v hrvatskih listih pojavi, ki nam pričajo, da se snuje v Banovini in v Dalmaciji — klerikalna stranka, kateri nadevajo ime „katoliška stranka“. Sicer je med Hrvati v Banovini raztresenega že precej klerikalnega duha, in se vedno slišmo Grga Tuškana, hrvatskega narodnega zastopnika, kako kliče, da mora biti Rim na čelu Hrvatov, ali vse to ima biti le podlaga za veliko „katoliško“ stranko med Hrvati v Banovini in v Dalmaciji pa še v Bosni-Hercegovini. Tam doli že žive strastni klerikalni listi „Vrhbosna“, „Straža“ in „Dan“, od prve do zadnje črke v rimski službi.

Oglasil se je te dni v reškem „Novem listu“ neki dalmatinski svečenik, ki prav pametno, s pravim čutečim slovanskim srcem piše proti vsem takim nakanam ter kaže na pogibelj, ki bi nastala hrvatstvu in katoliški veri, ako se osnuje v Dalmaciji — „katoliška stranka“.

Poglejmo, kaj pravi: Najprvo meni, da nekoji gospodi se hoče klerikalnega boja. Kakor da bi ne bilo že drugih dosti!.. Vprašamo, čemu stvarjati katoliško stranko v Dalmaciji? Katera politična stranka sega v naša verska načela s svojim programom ali s svojo taktiko? V Dalmaciji ne narodnjaki ne pravaši niso pokazali, da želijo glasovati ter uvesti kake zakone proti katoliški cerkvi. Ako pa imajo duhovniki sedaj v tej ali oni stranki manj vpliva, nego pred 20 leti, so temu krive razne okolnosti, in brez dvojbe nosijo veliki del tega zla — biskupi! Nadbiskup Rajčević je pregnal glagolico v zadarski nadbiskupiji ter ponižal vpliv svetništva, biskup Nakić je v boju proti staroslovenski službi božji ter preganja svetnike, ki mu niso bili slepo udani ter so se potezali za narodovo dobro, ali dviga one, ki so gubili narod... potem umevno, da je padal ugled pravih svetnikov. Narod hrvatski je razdvojen, raztrojen. Z to pa ga sama naravnost sili do tega, da se zjedini, da svoje raztrojene ude spravi v jedno celoto. Jedinствен in samostalen narod hoče tudi, da živi slo-

hodno, kakor to zahteva današnji duh časa. Ali tem trem načelom: svobode, jedinstva in samostalnosti — kdo se protivi? — Avstrija in Madžari. Ne morejo, da dopuste zmago teh idej, ker bi takrat izginila njihova prevlada. In katoliška stranka, ali bi mogla delati za te ideje, ali bi se mogla identifikovati s pravimi željami naroda? Vera da, ali stranka ne. Na čelu te nove stranke bi bili biskupi. Pa če bi tudi kdo drugi figuriral v javnosti, uzde bi bile v njihovih rokah. Ni treba praviti, da ima tu Rim svojo besedo... Ne koristi navajati za primer niti Slovencev. Ker prav oni, katere vodijo skofje, se pokazujejo zgolj le Avstrijci... Ako bi osnovali (v Dalmaciji) klerikalno ali bolje avstrijsko stranko, bi bili brez dvojbe od vlade protežirani. Njej se hoče sedaj stranke, ki bi bila za njo. Brez Hrvatov ni mogoče, da vladni stroj v Dalmaciji redovito funkcionira. Zato se naglašja v zadnjih časih potreba, da se osnuje klerikalna stranka. Vlada bi bila tudi hvaležna, zgradila bi sijajne biskupske palače, nekoliko župnišč, popravila cerkve, dala izredne podpore, morda celo plačo povišala. Take vrste ljudem bi slo dobro, drugi, ki bi se borili za svobodo, jedinstvo in samostalnost Hrvatske, bi veljali pa za neprijatelje naroda; tedaj bi se i preko hrvatskih dežel razlegal klic: le clericalisme voila l'ennemi. Bi-li trpela vera škodo? Ni treba dvomiti. Z oseb bi prišla mržnja na religiozna načela, katerim morajo zeliti svečeniki zmago... Katoliška stranka na političnem polju ne more koristiti veri, pač pa jej vstvarja novih in teskih prilik... Govori se tudi o katoliškem političnem dnevniku. Pred nekolikimi leti je sprožil to misel neki profesor bogoslovja pri nekem dalmatinskem biskupu. Ta mu je dejal: Ali misliš, da bi moglo kaj takega obstojati. Po paragrafih Rima velja, da je časnik absolutno in brezpogojno odvisen od biskupove volje, ali biskup, veš, da je odvisen od vlade. Kaj hočeš, da bode s takim časnikom? V teh besedah biskupovih je pokazana stvar v vsej svoji trdi pa zgoljni istini. Dnevnik v Zagrebu bi moral pod nadbisku-

povo cenzuro. Noče reči ne črne ne bele o Posilovcu, ali spominja na Mihajlovića, kako je delal za madjarone, kako je priporočal svečenikom, da morajo biti z vlado ild. Pokojni Rajčević v Dalmaciji je hitro suspendiral don Ivo Prodana, ker je branil glagolico v „Katoliški Dalmaciji“... Eto, kaj more, da dela katoliški dnevnik, eto, kaj se more pomoči veri: odvisen je popolnoma od biskupove samovolje, ki more biti v važnih trenotkih volja državne oblasti. Katoliški dnevnik torej ne bi mogel biti neodvisen. In katoliška stranka ne bi smela niti v rednem času, da stoji na braniku narodnih svetinj, ali kaj se le takrat, kadar se črni oblaki zbirajo nad glavo Hrvatske... Niti katoliška stranka, niti politični dnevnik ne morejo torej pomagati veri. To so pojavi, na verski besedi, ali v istini hočejo služiti proti neodvisni narodni politiki Hrvatov. In za to bo ta politika veri samo škodovala, ker jo jemlje le za ščit za druge svrhe, zato pa se narodno svetništvo s popolno pravico proti takim ekspektoracijam.

Posneli smo to iz člankov dalmatinskega svečenika v reškem „Novem listu“, da morejo naši čitatelji razvideti, kako pametno, kako plemenito in prav sodi pravi katoliški duhovnik, narodno čuteč mož, o klerikalizmu ter vidi jasno posledice, ki utegnejo nastati, ako se naznačene ekspektoracije uresničijo. Njegovim izvajanjem ni treba kar nič pridedovati, kar podpisati se jih more z obema rokama.

Sedaj pa še nekaj! Te dni je prišla iz Zagreba novica, da se je tam osnoval odbor v to svrhu, da se ustanovi „Hrvatsko kat. tiskovno društvo“, ki ima nalogo „brniti, čuvati, siriti katoliško zavest potom listov ter tako hrvatski katoliški narod obnoviti v Jezusu Kristusu.“ (Res, drugih potreb nimajo Hrvatje od te, da se „obnove v Jezusu Kristusu“!) Utemeljitelji so vsi hrvatski biskupi z zagrebskim Posilovićem na čelu. Iz Sarajeva pa čujemo, da je kupil tiskarno, kjer se je tiskal „Sarajevoer Tagblatt“, ki je te dni prenehal izhajati, neki Spahić, prijatelj Stadlerjev, ter da nameravajo izdajati

hrvatski dnevnik s klerikalno tendenco. Program bo diktiral nadbiskup Stadler.

To so žalostne vesti, ki prihajajo iz hrvatskih zemelj. Ako se vse te nakane le deloma uresničijo, tedaj bo cvetelo še bolj nego doslej madjaronstvo v Banovini, v Hercegovini se bo pritiskal borni narod še bolj k tlom, v Dalmaciji pa se ugleda pot germanizaciji barona Handla. Gotovo je, da vlade bodo podpirale na vso moč taka stremljenja, saj bodo delale v prvi vrsti zase. Pričakovali smo, da se dvignejo po znanih lanskim Khuenovih grehlih Hrvatje kakor en mož, ter zasije nad hrvatskimi zemljami zarja k novi dobi, ali namesto tega vidimo, da hočejo kreniti biskupi povsem na svoja pota, na pota klerikalizma, ki že a priori izključuje vsako pravo narodno borbo. Za seboj potegnejo svečenike, če ne vse, pa večino. Ali se morda motimo? Najbrže ne!! Proti vsem takim nakanam pa treba odpora, in sicer pravočasnega. Jpora. Ali je upanje, da pride odkod? Iz vrst posvetnih rodoljubov, iz vrst rodoljubnih svetnikov? Nam se zdi, da bi bil optimizem tu na nepravem mestu...

Ta katoliška cerkev! Njeni skofje med nami vedno bolj hlapčuejo vladi, in kadar vlada sama ne more dosti dušiti kakega naroda, pa pokliče skofje, ki ga z vero in s hudicem potom svojih organov naučé slepe pokorščine in ponižne klonitve vratu. To se vidi sedaj zlasti gledé Dalmacije, kjer naj pomaga „katoliška reč“ uniciti nastalo sporazumevanje med Slovani in Lahi ter zlomiti odpor proti usiljevanji germanizaciji. Vera, katoliška vera naj pomaga krotiti uporne Dalmatince, da se bode dobro godilo nemškemu baronu Handlu in raznim biskupom, nad katerimi bo imela vlada svoje dopadajenje.

H koncu moramo klicati pravim hrvatskim rodoljubom: Dvignite se, se je morda čas, proti nevarnosti, ki preti deti v nič vsako stremljenje po svobodi, neodvisnosti in samostalnosti hrvatskih zemelj in celega hrvatskega naroda. Na Slovence imate jasen dokaz, kako pogubonosni so klerikalizem.

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalje.)

»Vzemite Mousquetona!«
»Vzemite Bazina!«
»Vzemite Plancheta! Planchet je hraber in okreten: to sta izmed štirih lastnostij vsaj dve.«
»Gospodje,« pravi Aramis, »glavna stvar ni, da vemo, kateri naših slug je najmolčnejši, najmočnejši, najokretnejši ali najhrabrejši; glavna stvar je, da vemo, kateri najbolj ljubi denar.«
»Kar pravi Aramis, je pametno,« pravi Athos; »gledati je treba na napake in ne na kreposti ljudij; gospod abbé, ti si velik moralist!«
»Gotovo,« pravi Aramis, »kajti gledati nam ni pred vsem drugim na to, da se naše podjetje posreči, ampak na to, da se ne ponesreči, kajti če se ponesreči, gre za glavo gospoda, ne za glavo sluge...«
»Bolj tiho, Aramis,« pravi Athos.
»To je res, ne za glavo služabnika,« odvrne Athos, »ampak za glavo gospoda gre tukaj, oziroma za glavi gospodov. Ali so nam naši sluge udani tako, da bi nam žrtvovali svoje življenje? Ne!«
»Vraga,« pravi d'Artagnan, »jaz bi za Plancheta skoro jamčil.«
»Moj ljubi prijatelj, dodaj k naravni udanosti še znatno svoto denarja, ki mu pripomore do gotovega

blagostanja, in potem jamči zanj dvakrat in ne enkrat.«

»Za Boga, pri tem se pač motiš,« pravi Athos, ki je bil z ozirom na stvari optimist, ali z ozirom na ljudi pesimist. »Da dobijo denar, obljubijo vse, in med potom se jih polasti strah, da ne store ničesar. Če katerega vjamejo, ga bodo silili, in prisiljen nas ta izda. Kaj vraga, saj nismo otroci! Če se hoče priti na Angleško,« Athos zniža svoj glas, »je treba iti skozi celo Francijo; treba je imeti potovalni list, da je možno priti na ladijo; treba je znati angleško, da se človek more v Londonu pogovoriti. Meni se zdi stvar zelo težavna.«

»Nikakor ne,« pravi d'Artagnan, ki mu je bilo mnogo na tem, da se stvar izvrši; »meni se zdi prav nasprotno lahka. Seveda, če pišemo lordu de Winter o grdihi kardinalovih namenih...«

»Bolj tiho!« pravi Athos.

»O državnih intrigah in skrivnostih,« nadaljuje d'Artagnan, »tedaj nas pač umorijo na najmučnejši način; toda moj Bog, Athos, ne pozabi, da mu pišemo, kakor si rekel sam, o rodbinskih zadevah; da mu pišemo samo, naj napravi milady, kadar pride v London, nezmožnim, škodovati nam. Jaz mu napišem pismo s približno sledečimi besedami.«

»Govori!« pravi Aramis, katerega obličje si vzame že naprej kritičen izraz.

»Gospod in ljubi prijatelj!«

»Ah, da, Angležu pisati, ljubi prijatelj,« ga prekine Athos. »Dober pričetek, živel d'Artagnan! Za to

besedo zaslužiš, da se te raztrga na štiri dele, mesto da bi te mučili s kolesom.«

»Prav, naj bode! Rečem torej čisto kratko, gospod!«

»Celo milord lahko rečeš,« pravi Athos, ki je gledal jako strogo a dostojnost.

»Milord, ali se še spominjate malega kozjega pašnika za Luxembourgom?«

»Izborni! Zdaj ga spominjati na Luxembourg! Menili bodo, da je pri tem mišljena kraljica-mati! To je res duhovito!« reče Athos.

»Tedaj pač napišemo čisto priprosto: Milord, ali se spominjate izvestnega majhnega pašnika, kjer Vam je bilo rešeno življenje?«

»Moj ljubi d'Artagnan,« pravi Athos, »ti ne boš nikdar pisal dobrih pisem. Kjer se Vam je rešilo življenje! To je nesposobno. Poštenjaka ne spominja človek nikdar svojih uslug. Predbacivana dobrota je veliko razžaljenje.«

»Ah, moj ljubi,« pravi d'Artagnan, »ti si neznošen; in če bi moral pisati pod tvojim nadzorstvom, raje stvar opustim.«

»In prav storiš. Vzemi v roke meč in mušketo, v tem si mojster, toda pero prepusti abbéju, to je njegova stvar.«

»Ah, da,« pravi Porthos, »res, prepusti pero Aramis, ki piše teze v latinskem jeziku.«

»Prav, naj bode,« reče d'Artagnan; »napiši ti to pismo, Aramis; toda izrazi se kratko in jedrnat, kajti prisegam ti pri našem svetem očetu papežu, da je očistim ravno tako v vseh podrobnostih.«

(Dalje.)

Jakob pl. Jelusić (Jelussig). Leta 1796. Jelusići so v Istri v Kastvu. Za botra sta bila njegovemu sinu Mihelu Antonu Anton Muznik z ženo.

Benedikt pl. Brina. Ine zveni, očito slovansko. Leta 1809.

Hieronim pl. Tijanik (Thianich). Leta 1839. in še pozneje.

Anton pl. Juvancić (Juvancig). Leta 1850. Pozneje pisano Juvanschitz.

Herman Adalbert Daublebsky von Sterneck und Ehrenstein. Leta 1853.

Ferdinand baron Gurecky (Guretzky). Guretzky je bil železniški uradnik. Leta 1883.

Leonard pl. Malinowski. L. 1888.

Evgen Belžan (Belschan) pl. Mildenburg. Leta 1898.

Peter Anton pl. Flego. Leta 1902.

Vincenc pl. Šavli (Sauli). Šavli, Šavle se slov. imena v Čepovanu in po bližnjih hribih. Leta 1806.

Nikolaj grof Boris (Borisi). L. 1806.

Josip pl. Lujk (Luyck). Lujk - Lojk. Leta 1813.

Dominik pl. Illizstein (Ilica-brez dvoma slovansko!) Leta 1836.

Pompej grof Cassis (Katič?) L. 1838.

Ivan pl. Jerala. Leta 1846. Ime Jerala se nahaja na Kranjskem.

Andrej pl. Pavletič (Pauletig). Leta 1855.

Ivan pl. Segher-Zagar? Leta 1858.

Žena se je zvala prej Tomičič.

Anton pl. Cega - Zega! L. 1870.

Viljem vitez Jetmar (Jettmar). L. 1877.

Emil pl. Grešič, med. doct. L. 1895.

Ernest pl. Urbas, c. in kr. stotnik. Leta 1880.

Anton Juriskovič (Juriskovich) von Hagendorf. Leta 1880.

Dominik Klein von Peči (pisano tako), c. in kr. stotnik.

Tel. Vinko Fr. Stransky pl. Greiffenfels. Leta 1886.

Rud. Oto Henr. baron Elijaček (Eliatschek) pl. Siebenburg. Leta 1891.

Pavel Gardik pl. Karda. Leta 1902.

Artur vitez Hradeczký. L. 1899.

Tadej pl. Madeyski. Leta 1902.

Ivan Nepomuk grof Kolovrat pl. Liebsteinsky. Leta 1801.

Sedaj, ko smo pri tem priimku, moramo omeniti, da tudi pepačeni priimek Colloredo se je glasil prvotno — Kolovrat. Kdor ve, kako se pretvarjajo slovanski priimki v laske in pozna, kaj vse so že storili nekateri na tem polju, zasledi brez težave v polastnem priimku Colloredo slovanske Kolovrat. Da pa ne bo nikakega dvoma več, da so se zvali grofje Colloredi v naši deželi Kolovrat, priča neovržno pravcati kolovrat v njihovem grbu!

Nekaj sličnega je pri priimku Zucco. Čuje se lasko, ker je bas polasteno. V resnici pa so Zucco — Čuki. Dokaz: čuk v njihovem družinskem grbu! Oba ta dva priimka se nahajata večkrat v matrikah zapisana. Maksimilijan baron Flotow. L. 1872. Rudolf Czermak pl. Eichenfeld. Leta 1884.

Alfred grof Coronin-Cronberg. Coronini se nahajajo pogostoma v matrikah. Obče znano že davno je, da Coronini so Koreni.

Ivan Adamovič (Adamovich) de Csepin, c. kr. komornik in posestnik. Adamovič je moral biti iz Hrvatske. Za botra je vpisan Ervin pl. Cseh, hrv. minister.

Večkrat se nahaja v matrikah v Gorici tudi ime Gironcoli. Kaj je na tem? Gironcoli so doma iz Vrtojbe. Vrteti — Vrtojba! Korenina ista — in Gironcoli je polasteno, girare-vrteti!

Nahaja se tudi večkrat ime De Grazia. Grazia-Milost. In res je dokazano zgodovinsko, da so se imenovali De Grazia nekdanji Milost, pa so polastili svoj priimek.

Locatelli. Sodilo bi se, da je ta priimek čisto laski, toda temu ni tako. Izhaja iz glagola lokati. V naši okolici, n. pr. v Vrtojbi, so pripusti kmetije, ki se pišejo Lokatevi, Lokatel!

Gradišče ob Soči: Julij pl. Pontar. Leta 1604. (Pride še)

Dopisi.

Nemški rut, 26. t. m. — (V obrambo.) Odkar je potekla bivšemu grahovskemu staršinstvu triletna doba, menda ni izšla nobena številka „Prim. lista“, da bi v njej ne bilo dopisa iz „Baske doline“, v katerih dopisih so se zaletavali v bivšega župana. Čudil sem se pričetu, da jim ne odgovarja po njih zasluženju. Ali prav je imel. To so pokazale sedanje obč. volitve. Moj up je šel po vodi, mislil si je nekdo, da se je na vse pretege trudil ter večmesečno agitiral in hodil gor na Baco. Zaloga z bivšim županom je posla, nanj ne morejo razliti več svojega žolča, a bistre glave, bodi si to Tinče ali mlečnozobi Zarakovčan, katerim lažnjivi material nikdar ne poide, si hočejo svojo sijajno zmago? poplačati z menoj. Na dopis iz „Baske doline“ v „Prim. listu“ z dne 24. t. m. st. 12. vprašam: Kje sem se zavzemal in potegoval za zmago nar.-napredne stranke? Edino, kar sem storil, je bilo to, da sem volil kandidate nar.-napredne stranke, po lastnem prepričanju, ne pa kakor Vaši, o katerih se siri govorica, da ste jih gnali kakor teleta v mesnico. Da smem voliti, pa tudi voljen biti, jasno pove § 48 al. c zakona z dne 2. maja 1883. l. Mogoče je tisto potegovanje v zvezi s tem, da sem nekemu v brk povedal, da je slabo študiral volilni red, ker je hotel, da ne sme bivši župan voliti, ker se ni položil računov?!

Odgovori, denuncijant kedar se je podpisal

neč drugače zavzemal in potegoval? Dokler mi tega ne dokáže, ostaneš vedno grdi denuncijant in lažnjivec! Na oni menda ne dam potenega groša. S faki na dan! Da si pa radi tega ne bodeš belil glave, pridi v Rut in vprašaj, kolikokrat je imel tuk. krečmar odprto kremo čez policijsko uro, kjer bi bil tudi podpisanec. Pfuji! („Luštnemu“ in lažnjivemu dopisniku tudi povem, da se točnosti ne bom od njega učil; bolje bi storil, da bi on k meni se jo prišel učiti.) To laž Ti, denuncijant, dokazem lahko s pričami, katere razkrijejo tvojo gorostasno laž.

Vinsko tečnost Ti vračam. Samo vprašam Te, kedar, bodi si Ti ali kdo Tvojih je zapazil pri meni kak najmanjši spodtikljaj. Rečem Ti, da mi ne porečeš; kaj ne? Ali bi ne bilo dobro, da bi pred svojim pragom pomedel?!

Da pa bom vendar vedel, s kom se mi je bojevati, prosim Te, da se podpišeš, da bodeva bila boj iz oči v oči! Izza plota streljati in skrivati se za uredniški hrbet, je lahko! Ne misli, da se bodem držal svetopisemskega reka, da Ti v udar ponudim še drugo lice, ne! ampak zob za zob! Tvoje denuncijanstvo me pa prav nič ne spravlja iz ravnotežja, ker imam čisto vest.

F. Muznik, učitelj.

Iz Del. Vrtojbe. — Le počasi, po dolgih 5 letih, smo bili prišli zopet do občinskih volitev. Ali ker smo klerikalnega župana pustili na cedilu, smo zmagali v vseh treh razredih naprednjaki. Proti volitvi so hudomušni klerikalci napravili dvakrat rekurz, ali vse to jim ni nič pomagalo, in čeprav so imeli dobre „lovce“, so jih pustile končno tudi oblasti vsled njih lazi na robu.

Sedaj imamo v kratkem volitev župana. Izvolimo si župana, da bode postopal po želji večine občanarjev, da ne bo le poslušno orodje farovžev. Potrebujemo za lepo nalogo, ki čaka župana, pravega moža, in takega, tako upamo, tudi dobimo.

Domače in razne novice.

Promocija. — Gospod Zdenko Margreiter, nečak gospodov bratov Manko v Trstu, je bil te dni na vseučilišču dunajskem promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

Strašen zločin. — V petek zvečer po 7. uri je šla domov v Podgoro laska delavka iz kraljestva Ida Meotti. Na mostu, ki veže tovarno v Straticah čez Sočo s Podgoro, jo je napadel četovodja tukajšnjega pešpolka št. 47. po imenu Martin Bernhart. Prijel jo je za vrat, da ni mogla kričati, potem pa so jej v hudi borbi z vojakom na tleh opešale moči, in ta nečlovek jo je končno s prsti pokvaril v spodnjih delih ter jej prizadjal rano, da se je ulila kri iz nje. Bog ve, kaj bi bil se storil z njo, ali k sreči je prišel neki človek na most. Ko ga je vojak začul, je pobegnil brez kape, katera mu je

bila padla pod most. S težavo je uboga 25-letna delavka vstala ter šla počasi krvaveča v Podgoro na svoje stanovanje. Tam je povedala vse svoji gospodinjji, katera jej je dala prvo pomoč, potem pa so jo nemudoma prepeljali v tukajšnjo bolnišnico. Komisija jo je zaslišala. Vojak je bil prišel brez kape v vojašnico na Travniki. Kapo je našel drugi dan neki deček pod mostom. Takoj ko se je izvedelo za zločin, je padel sum na omenjenega četovodjo, katerega so zaprli v vojaške zapore ter ga postavili pred vojaško sodnijo. Omenjena Meotti je bila šla v petek na praznik obiskat razne svoje prijateljice, nekaj časa jo je potem spremljal 20-letni Angelo Lorenzoni, ali ker je pot dolga, ga je v bližini Stratic zahvalila za spremstvo ter šla sama naprej. Tam v bližini mosta je videla neko postavo, ali kdo je, ni vedela. Pokazalo se je pa potem pri napadu. Stanje bolnice se je jelo takoj hujšati ter so se začeli bati takoj, da nastopi smrt. Umevno, da je ta vest vzbudila po mestu prestrašene in ogorčene ter se je mnogo komentovala.

Kapo vojakovo je bil našel pod mostom deček Adolf Vovk. Izročili so jo policiji. O napadalcu Bernhartu se pripoveduje, da je prišel tudi krvav na desni roki v vojašnico v petek zvečer, radi česar so ga sumili, da je kaj storil, ali ni bilo mogoče ničesar spraviti iz njega. Drugo jutro se mu je pozdevalo, da ga zdajpazdaj primejo, ker se izve, kaj je storil, zategadel je pograbil puško, da bi se vstrelil. Ali navzoči narednik je priskočil ter mu po kratki borbi iztrgal puško. Na to so ga aretirali, in ko se je dalo presoditi, da je on zakrivil zločin prejšnji večer, se ga je izpraševalo trdo, na kar je priznal, da je bil on napadalec. Bernhart služi tretjo leto, je doma s Štajerskega, ter bi bil jeseni prost.

Morda je prav ta Bernhart oni vojak, ki je pred časom, kakor smo poročali, napadel P. Rožičevo Podturnom v vezi, kjer je služila, ali ker je zakrčila in vrgla skaf vode z glave, je bil zbežal ter jo udaril z bajonetom po glavi — ali pa je morda ta Bernhart tudi identičen z onim vojakom, ki je bil napadel v ulici proti Soskemu mostu šiviljo Marijo Bunc iz ulice Orzoni. Prijel jo je bil za vrat ter vrgel na tla, vtaknil jej dva prsta v usta, pa ga je vklala, ker so se bližali ljudje, je bil zbežal, pahnilsi jo je v jarek. To nam prihaja v spomin, ker se ni bilo izvedelo, kdo bi bil oni vojak, ki je napadel tisti dve dekleti.

Stanje uboge delavke se je slabšalo od časa do časa, in vsled tega je šla komisija v bolnišnico, kjer je prisegla Meotti, da je vse tako, kakor je poprej izpovedala. Govorila pa je težko. Prebivalstvo se ves čas živo zanima za stanje bolnice, med Lahi se toliko bolj, ker je „regnica“. — Že predvčeršnjem se je raznesla po mestu govorica, da je umrla, ali se je pokazalo, da ni res.

(Dalje v prilogi.)

»Kaj boljšega si ne želim,« pravi Aramis z ono naivno samozavestjo, ki je lastna pesnikom; »toda razodenejo naj se mi razmere nekoliko natančneje. Pač sem slišal tu in tam, da mora biti ona hudobna ženska, celo sam sem doživel dokaz, ko sem poslušal pogovor s kardinalom...«

»Bolj tiho, vraga!« pravi Athos.

»Toda,« nadaljuje Aramis, podrobnostij ne vem.

»In jaz tudi ne,« pravi Porthos.

D'Artagnan in Athos se gledata nekaj časa molče. Ko Athos končno zbere svoje misli in postane še nekoliko bledjši, kakor navadno, naznači z gesto, da se strinja, iz česar spozna d'Artagnan, da sme govoriti.

»Prav, čujta torej, kaj se da o tem povedati,« odvrne d'Artagnan: »Milord, Vaša svakinja je zločinka, ki Vas je hotela dati usmrtiti, da bi podedovala Vaše premoženje. Pravzaprav pa bi se še ne bila mogla omožiti z Vašim bratom, kajti bila je že omožena v Franciji...«

D'Artagnan preneha, kakor bi iskal besed, in pogleda Athosa.

»In njen mož jo je pregnal,« pravi Athos.

»Ker je bila zaznamovana,« nadaljuje d'Artagnan.

»Ha!« vsklikne Porthos. »Nemogoče! Hotela je dati usmrtiti svojega svaka?«

»Da.«

»Omožena je že bila?« vpraša Aramis.

»Da.«

»In njen mož je opazil, da ima na svoji rami lilijo?« vsklikne Porthos.

»Da.«

Te tri »da« je izgovoril Athos, vsakega z holj temnim naglasom.

»In kdo je videl to lilijo?« vpraša Aramis.

»D'Artagnan in jaz ali če povem po času, kakor se je zgodilo, jaz in d'Artagnan,« odvrne Athos.

»In mož tega grešnega bitja še živi?«

»On še živi.«

»Ali si si svest tega?«

»To sem jaz.«

Trenotek je vladal globok molk, tekom katerega so obhajali vsakega po njegovi naravi različni, a vendar nenavadni občutki.

»To pot,« pravi Athos, »nam je dal d'Artagnan izboren načrt, in moramo ga porabiti za uvod.«

»Vraga, ti imaš prav, Athos,« odvrne Aramis, »in sestavljanje pisma je težavno. Sam gospod kancelar bi bil v zadregi, če bi imel napisati pismo te vrste, in vendar zna gospod kancelar izborna napisati protokol. A to je brez pomena! Molčite, jaz hočem pisati.«

Aramis res vzame pero, premišlja nekaj trenotkov, napiše osem ali deset vrst s krasno majhno pisavo, kakoršna je lastna ženskam, ter prične čitati z lepo donečim in počasnim glasom, kakor bi bila vsaka beseda skrbno premišljena, sledeče pismo:

»Milord!

»Oseba, ki Vam piše te vrste, je imela čast, boriti se z Vami na majhnem prostoru ob rue d'Euler. Ker ste bili pozneje večkrat tako prijazni, da ste nazivali to osebo večkrat svojim prijateljem, se smatra ta oseba dolžnim, izkazati Vam svojo hvaležnost z dobrim svetom. Dvakrat ste skoro postali žrtev bližnje sorodnice, ki jo smatrate svojim dedičem, ker ne veste, da je bila že omožena na Francoskem, predno je stopila v zakon na Angleškem. Toda zdaj, ko namerava to že tretjič, bi se moglo zgoditi, da doseže svoj namen. Vaša sorodnica je odšla sinoči iz La Rochellea

na Angleško. Pazite na njen prihod, kajti ona ima velike in strašne namene. Če Vam je na tem, da spoznate, česa je zmožna, čitajte njeno preteklost na njeni levi rami.«

»Prav, izborna si napravil,« pravi Athos; »ti pišeš pač kakor državni tajnik, moj ljubi Aramis. Loré Winter bo pač dobro pazil, samo če mu pride pismo v roke; in če pride v roke Njegovi Eminenci, nas ne more razkrinkati. Ker bi nas mogel sluga, ki odnese to pismo, nalagati, da je bil v Londonu, dočim bi ostal več časa v Chatelleraulta, mu tedaj, ko mu izročimo pismo, izplačamo samo polovico svote ter mu obljubimo, izplačati mu drugo polovico za odgovor. Ali imaš demant?« nadaljuje Athos.

»Imam vse kaj boljšega, namreč ceno zanj.« In d'Artagnan vrže možnjo na mizo. Pri zvenketanju zlata dvigne Aramis oči, dočim Porthos zatrepeta in Athos ostane brez strasti.

»Koliko je v tej rami možnjo?« pravi Athos.

»Sedem tisoč frankov v zlatih po dvanajst frankov.«

»Sedem tisoč frankov!« vsklikne Porthos. »Ta ničvredni mali demant velja sedem tisoč frankov?«

»Videti je tako, ker so tukaj,« pravi Athos; »ne mislim, da bi bil dodal d'Artagnan k temu kaj svojega.«

»Toda gospodje, pri vsem tem ne mislimo na kraljico,« pravi d'Artagnan. »Skrbimo tudi nekoliko za življenje njenega ljubega Buckinghama. To je najmanj, kar smo jej dolžni.«

»To je že res,« pravi Athos, »ali stvar je prevzel Aramis.«

»Prav,« odvrne ta ter zarudi; »kaj naj torej storim?«

»To je vendar čisto lahko uganiti,« pravi Athos. »Napiši pač še jedno pismo za osebo, ki prebiva v Toursu.«

(Dalje pride)

Ida Meotti je umrla včeraj poludne ob 230. Ob njeni postelji sta bila stric in brat, oba revna, ki sta prihitela iz Italije, takoj ko sta izvedela, kaj se je pripetilo. — Kakor se čuje, nameravajo prirediti pokopnici lep pogreb. Pogreb bo jutri dopoldne. — Stirje naredniki 47. pešpolka so bili prišli včeraj v bolnišnico poizvedeti o stanju bolnice ter jo obiskati. — Glede raznih vesti treba povedati, da Meotti Bernharta niti poznala ni. — Bernharta obsodijo po vojaškem zakoniku najmanj v ječo do smrti, ako ne celo na smrt! — Sinoči je prišla od starišev na Bernharta poštna pošiljatev za praznike. Stariši mu voščijo vesele praznike!

Umrl je v Gorici bivši mizarški mojster v Ljubljani g. Martin Primožič v starosti 65 let. Pokojnik, oče g. Primožiča, ki je uslužben pri „Mizarški zadrugi“ v Solkanu, je bil dober in vešč obrtnik, odkrit in značajan mož, ki je užival v krogih, v katerih se je gibal, mnogo upoštevanja in spoštovanja. Bodi mu lahka zemlja, ostalim naše sožalje!

Umrl je v Trebčah pri Trstu posestnik in vaski načelnik Valentin Kralj, skozi in skozi poštenjak ter vrla slovenska duša, značajan mož, ki se ni bal laških mogotcev na magistratu, dasi je bil magistratni funkcionar. Blag mu ostani spomin!

Pokopali so danes dopoldne v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov umrlega Štefana Stefanija, ravnatelja drž. gimnazija v Koprju. Imel je 43 let.

Slov. planiško društvo. — Med novimi člani slov. planiškega društva vidimo, da je narasla cerkljanska podružnica za 17 članov le v Cerknem, 2 sta pristopila še z Bukovega in z Reke. Ajdovsko-vipavska podružnica se je pomnožila za 7 članov.

Učit. društva sežanski šol. okraj vabi na zborovanje dne 7. aprila 1904. ob 10. uri predp. v Dutovljah. Dnevni red: 1. Praktičen slovnčni nastop. 2. Pozdrav predsednikov. 3. Referat: „Učiteljstvo in stanovi“. 4. Predlogi. 5. Vaja v petju. Na obilno vdeležbo uljudno vabi — odbor.

Goriško deželno posojilo. — Borzna zbornica na Dunaju je sklenila v soboto v plenarni seji, da priporoči pri finančnem ministerstvu prošnjo goriškega deželnega odbora, da se zaznamujejo zadolžnice deželnega 4% posojila iz leta 1902. v znesku 1 milijon K v kurzem listu.

Uprava ustanove Frinta odvzeta mestnemu magistratu. — Kakor znano, je zapustila pred leti bogatinka Frinta lepe kapitalije goriškemu mestu s tem namenom, da napravi ustanovo, iz katere bi pokrivali troške za žensko obrtno solo v Gorici, ali mestni magistrat ni izpolnil zapuščine tako, kakor zahteva testament. Sezidali so šolsko poslopje z dekliško ljudsko solo ter jej pridjali nekako tako solo, ki spominja le od daleč na določbe v zapuščini. Na našem

magistratu pa so sli se naprej ter so kar na svojo roko določili iz ustanove Frinta nekaj stipendijev za laške visokošolce ter jih podelili dijakom, ki so delali znane reči v Vidmu in Čedadu. Namesništvo je sistiralo sklep, proti čemur je goriski mestni svet vložil protest. Sedaj pa je tržasko namesništvo odvzelo vso upravo zapuščine Frinta gospodinu magistratu ter vzelo isto v svojo roko. Zopet lep kos laškega gospodarstva! V ponedeljek v seji so pritrdili predlogu, da se vloži rekurz na ministerstvo proti temu namesništvemu odloku.

Na c. kr. izobraževališču za učiteljice v Gorici se prično preskušnje in sicer: a) zrelosti 9. maja t. l. ob 8. uri zjutraj, b) za usposobljenost v ženskih ročnih delih istega dne ob 3. uri popoldne, c) usposobljenosti za ljudske in meščanske šole dne 16. istega meseca ob 8. uri zjutraj in d) za vrtnarice početkom meseca junija. Prošnje se imajo predložiti ravnateljstvu navedenega izobraževališča oziroma dotične izpraševalne komisije in sicer za preskušnje pod a), b) in c) najkasneje do 15. aprila t. l. in za one pod d) do 15. maja t. l.

Za vojaške namene. — Izvedeli smo, da je prišlo na tržaski kolodvor povelje, da morajo izprazniti velik inagazin št. 4. za vojaške namene, v Trziču pa morajo nujno pregledati vojaško rampo in tir ob njej ves popraviti. Zidnji čas se vedno več čuje o raznih „vojaških namenih“.

Zabavni vlak stopi v promet, kakor že naznanjeno, na Velikonočni praznik. Razven tega vlaka bodo ob Velikonočnih praznikih se ti vlaki vozili: št. 1010/a odide iz Trsta 4:25 pop., pride v Gorico ob 6:10 zvečer. Vstavi se na vseh postajah, razven Nabrežine. Gre samo do Gorice. Dne 4. prih. m. odide hitro za vlakom št. 1014., ki gre iz Trsta ob 12:30, drugi del tega vlaka, istotako za vlakom št. 1009., ki gre iz Gorice ob 5:22 pop.

Mimo Červinjana se je peljala v nedeljo iz Trsta v Rim velika vojvodinja meklenburska v najstrožjem inkognitu. V soboto pa se je peljal z Dunaja v Benetke tamkaj generalni ravnatelj južne železnice dvorni svetnik dr. Eger.

Kakšna jeza. — Gospod Anton Grbec, vikar v Zapotoku, se je raztogotil v „Gorici“ v „Poslanem“ nad notico v „Soci“ št. 17. pod zglavjem: Dva g. nunca. Obrata isto notico na se, dasi tam ni imenovan ter tudi ni označen tako, da bi se moglo naravnost nanj pokazati. To čuti v začetku „Poslanega“ tudi g. vikar sam, ker pravi, da bi bilo možno tolmačiti notico tako, da zadeva njega, in ker potem šele pozivlje dopisnika, naj pove, ali velja to njemu ali ne. Torej g. vikar je prvotno v dvomu, ali se tiče notica njega ali ne, ali vseeno ga to nič ne ovira, da odpre zatvornice psokvam, na katerih so tako bogati farovski gospodje. „Grdi dopisun, ostudno infamne laži, ostudno-infamni obrekovalec, lažnik, teč časti, infamno-impertinentni lažnik, tele-genca, ki pita in žre hrano iz tega „liberalno“-čednega korita, (namreč „Soto“ tako imenuje), v katerem se nahaja toliko lažij kolikor besed“. — Lep gospod ta Grbec! Psovati zna kakor kak prišten katoliški žurnalist-misijonar! Skušnja nas uči, da tako slično se jezijo gospodje po farovžih, kadar so — zadeti! Na psokve ne reagujemo, ker s farovskiimi gospodi se prerekati o takih stvareh, se pravi bob v steno metati.

Glede tega pa, da ne ve pozitivno g. vikar, ali so mislili njega ali koga drugega v oni notici, nam prihaja na misel, da smo bili izvedeli takrat, ko so izhajali sloveči „Tutti frutti“, da sta se tam gori okoli Kanalskega trkala kar dva duhovna gospoda za neko notico. Po vsej sili sta trdila jeden: mene so naslikali v tej notici i drugi: se motiš, jaz sem! Zključek: zadeta sta bila oba, dasi se je razlilo le jednega. To g. Grbecu v pouk in razvedrilo!

Štefca iz Šempasa na Vogerskem. — Zadnje dni pret. tedna je bila na Vogerskem velikonočna spoved. Župnik Berlot je povabil na pomoč duhovnike iz bližine, med njimi je bil tudi slavni kaplan Štefca Kodermac iz Šempasa. Pri župniku je pil in pil in bil končno pijan v milosti odpusten iz župnišča. Ali to mu ni še zadoščalo. Šel je v krmo ter tam začel politikovati ter tuliti proti „liberalnim“ listom, da treba „Soto“ in „Primorca“ zažgati, napravil je celo pridigo. Ljudje so molčali. Začel pa je kričati: Ako mi ne daste prav, vse pretepem, ter je tolkel s pestmi okoli sebe ter jih dvigal v zrak. Dobri ljudje so mu svetovali, naj gre, ker je slabo vreme, pozno, so mu ponudili luč in spremstvo. Ali on ne. Šel je še v drugo krmo, kjer je v družbi fantov dalje „misijonaril“ proti „Soci“ in „Primorcu“. Tam je bil še večji škandal. Celo na ceste se je čulo njegovo kričanje in razbijanje. Fantje so molčali. Govoril je razne neumnosti in se vedel tako prismojeno, da se je vsem gabil ta spovednik! Fantje so odšli iz krme, ker niso hoteli poslušati več „take komedije“. Bili so sploh mirni in trezni, za nje je bil svečan dan, za nunca ne. Končno ga je v pozni uri spravil domov mežnar vogerski. Ali tak je bil Štefca, da se ga Bog usmili! Ljudje se rekli: Nismo imeli za Kodermaca nikakega ozira, ampak za Štefca — katero nosi. To je lep namestnik!

Čudno pa tudi za župnika na Vogerskem, da pusti takega človeka v takem stanju med ljudi! Vera peša, pa bo še bolj. Štefca je dober pomočnik za to — ne pa liberalci!

Pritožba glede pošne nabiralnice v Škrblini. — Iz Škrbine smo dobili dopis, v katerem se pritožujejo glede tamkajšnje nabiralnice, katero ima v rokah župan, da ni nobenega reda, da se ne dobi znamk in kart, da glede pošnega odhoda ni nobenega pravega časa ter da je potreba za pismonošo razumnega človeka. Radi nereda morajo ljudje večkrat po nepotrebi v Komen. Ne-

volja je velika, zato se obračajo do pošnega ravnateljstva za pomoč.

Potrjen zakon. — Potrjen je z najvišjo sankcijo načrt zakona za delitev občine Šempas, kakor sprejet v našem dež. zboru.

„Nočni azil“. — Gorkijevo sloveče delo „Nočni azil“ so predstavljali v nedeljo v tukajšnjem gledališču v laskem jeziku z velikim vspehom. Občinstvu je igra jako ugajala.

Občni zbor „Pevskega in bralnega društva v Št. Andrežu“ se je vrtil dne 27. t. m. Pri tej priliki so bili izvoljeni g. Josip Kozmin predsednikom in sicer enoglasno, g. Ivan Bostjančič podpredsednikom, g. Alojzij Brajnik tajnikom, g. Karol Lutman blagajnikom, g. Emil Komel pevo-vojem in g. Andrej Zavadlav njega namestnikom, za odbornike pa gg. Peter Lutman, Anton Kozmin, Andrej Nanut, Matija Plesničar in Josip Budav.

Prepričani smo, da so odborniška mesta v pravih rokah, da odborniki zastavijo vse svoje moči v povzdigo in procvit tega za Št. Andrež velevažnega društva, posebno ako bodo videli, da jih podpirajo občinarji dejanski in gmotno pri njihovem trudapolnem delu. Trdna postojanka hoče ostati Št. Andrež v teh nevarnih trenutkih, ko se bode takorekoč pred standreškimi durmi vzdigovala „Legina“ sola, da bi poturjevala našo deco. Podpirajte nas in združite se vsi v novem domu pod našo zastavo, katera, upajmo, se kmalu razvije!

Samomor. — V soboto zjutraj okoli 7. ure je skočil čez železniški most 33 letni posestnik Josip Podbersič iz Trzasko ulice. Padel je na prod ter se ubil. Predno je skočil, je še mahnil s klobukom ter rekel: Adijo! Prejšnjo noč je pil dolgo in vinjen storil ta korak. Podbersič je bil v zadnjem času baje slaboumen. Pustil je ženo s 4 otroki.

Ponesrečil je v predoru pod Kosta-njevicco sinoči neki delavec. Vsled deževja se je namreč posula velika gruča zemlje in ga pokopala. Po mnogem trudu se je njegovim tovarišem posrečilo, izkopati ga — seveda mrtvega.

Tajinstvena ženska. — Ona ženska, o kateri smo pisali, da utegne biti neka zloglasna tatica Bajesi, se nahaja sedaj v ženski bolnišnici v oddelku za umobolne. Pokazalo pa se je, da ni identična z ono zloglasno ničvrednico, ker po fotografiji in popisu je Bajesi čisto druga.

Ponarejalci avstrijskih bankovcev. — Zaprli so več sumljivih ljudi v Italiji iz krajev Vanzo, Crevoladosola in Montecretese. Sedaj so zaprli zopet 17-letnega Calabretti in njegovega očeta. Ta dva sta bila vrgla na njivo denarnico, polno bankovcev. Sodi se tudi, da so utegnili biti narejeni bankovci v Siciliji ter izročeni potem na meji v razpečevanje.

Utonila je v Koprivi v Furlaniji v napajališču za živali 3 letna deklica Atilija Cof.

Na Korejo!

Predrago mi Veličanstvo!

Strah za Tvoje dragoceno življenje mi sije iz oči, žalost mi pa neusmiljeno trže srce, in niti ne po sivu, tako, da ga bo zelo težko zakrpati. In vzrok temu? Žalostne novice o nesramnem atentatu na Tvojo osebo. Toliko se menda še ni brzojavljalo na Japonskem kakor ravno sedaj, ko Te je zadela ves svet pretresujoča nesreča. Zadostuj Ti dejstvo, da so se vneli vsled zaporednih brzojavk telegrafskih koli med mestoma Tokio in Jokohama in da je začela elektrika stavkati v Osaki. Vse piše le o Tebi, kako se je priplazil lopov z imenom Maurizio Mente-captano v Tvojo deželico, kako je vzdignila njegova anarhistična roka flobert proti Tebi in kako Te je zadela sibra št. 4. ravno v stegno. Kaj je nameraval s svojim atentatom zlikovec? To je važno vprašanje, ako se pomisli na smrtonosni izid za slučaj, da bi bil Ti majhen vrabček. Zakaj je streljal na Te z flobert-om? Pa menda ne zato, ker si Ti najmanjši vladar takorekoč vrabček med orli! Sicer poreče marsikdo, da ni nič hudega sibra v stegnu. Toda sibra je — in vsi zdrayniki se, kakor čitam, pečajo s Tvojo rano — zadela v Tvojem stegnu srce, katero Ti je pri atentatu zlezlo v hlače. Tvojemu zdravniku se je baje že posrečilo, odstraniti sibro iz Tvojega srca s tem, da je tako lepo zvižgal „Lohengrin“-a, da je prišla

sama sibra pogledat, kdo zvižga. Upam, da si že okrevaj in da Te dobi moje tretje pismo zdravega in čilega! Čudim se Tvoji bistroumnosti, kako obvarovati se nadaljnjih atentatov. Izumil si namreč zase novo obleko, hlače popolnoma odstranil, ker Ti, kakor meniš, ne bode moglo več zlesti srce v hlače, ako jih ne bodeš nosil. Kaj ne, dragi cesar, za Te je morala biti vsekako velika tolažba, ko si zrl v svojih bolestinah urah vse svoje podanike zbrane okrog postelje Svoje, ko si lahko stisnil vsakemu državljanu Svoje Sahare roko, ne da bi se utrudil, ko si imel za vsakega par tolažilnih besed, ne da bi izpregovoril vsega skupaj več nego štirinajst besed.

Gotovo Te razveseli novejša poročila z bojišča. Pred kratkim časom sem zapustil s svojimi novimi redovi na prsih Tokio. Do kolodvora me je spremljal sam mikado Mut-suhito. Vstopil sem po prisrčnem pozdravu v vlak, kateri je vozil v začetku zelo počasi, ko smo se pa peljali mimo neke postaje in ko je izpregovoril izprevodnik njeno ime, namreč Shimokoshikitezakihamanagoya, se je vlak tako vstrašil tega imena, da je pravcato zbežal in bežal in norel s tako hitrostjo, da sem prišel le do tretje prošnje očenaša in že smo bili v Saseho, japonski lajdjedelnici. Čudno se mi je zdelo; pri nas zbežajo krave, pri Japoncih pa vlaki. Rusi niti ne vedo za to japonsko orožje. Pomisli, dragi Jacques, ako izusti japonski vojak na glas tako dolgo besedo, se spuste vsi kozaske konji v divji beg in — Japonci zmaga.

Po priporočilu mikadovem sem dobil tu spremljevalca v osebi artilerijskega poročnika, ki je znal tudi kitajski jezik, kar me je zelo razveselilo, kajti človek se slednjic naveliča nerazumeti samo jeden in isti jezik. Ako tu pa tam ne razume tudi kaksnega drugega jezika, v tem slučaju kitajskega, mu dobro dé izprememba. Razkazal mi je celo luko. Vse polno ladij, manj ali več poškodovanih, je čakalo tu svojega preporoda. In kdo je popravljal te japonske ladje? Filijalka ljubljanskega obrambnega društva s svojimi železnimi niresi, in, kakor sem slisal, stopi japonska vlada v dogovor s to filijalko, ker le ta jih lahko še obrani napadov ruskih torpedovk in kozakov.

Ne dolgo potem sem se vkrcal na ladjo, vzel slovo od Japonske in odplul proti Koreji. Vožnja je trajala sedem ur. Koreja je polotok, ki je zaznamovan na različnih zemljevidih v različnih barvah, kar pa ne skoduje pohlevnemu značaju ondotnih prebivalcev. Na „Justus Perthes“-ovem zemljevidu ima n. pr. Koreja modro barvo, menda zato, ker Korejci prav nič ne diše po vijolicah, in so vse prej kakor pa modri.

V Masampho, obrežnem korejskem mestu, sem se seznanil v kavarni: „Pri zlatih očalih“ z dvema angleškima poročevalcema. Knight, kateri poroča „Morning Post“, je izgubil v Indiji desno roko, v južni Afriki levo, na Balkanu nos, in vkljub temu je najboljši dopisovalec, vsako stvar izvoha bodisi tudi najtajnejša, naj si tudi ne eksistira. Drugi poročevalec George Lynch, za „Daily Mail“

je izgubil kot žurnalist pri Ladysmithu oba nogi, navadil se je hoditi po rokah in vkljub temu izvršuje vrlo dobro svojo službo, povsod mora biti zraven, seveda so njegove brzojavke jako konfuzne, ker mu sili pri vsakem koraku kri v glavo. Pravila sta mi pa o svojem kolegi, ki je sedaj ob reki Jalu. Imenuje se Bennat Burleigha, poroča znamenemu „Daily Telegraph“-u. V bitku pri Blaimfontaine mu je odsekal britski četovodja glavo, kar ga pa ne ženira mnogo, da, svoje izgube niti opazil ni, in radi tega se ne smeš aditi, dragi Jacques, poročilom „Daily Telegraph“-a. Ti se še lagati ne bi mogel, ako ne bi imel glave, naj si imaš potem srce v prsih ali pa v stegnu. Interesantno je, kako kujeta poročila angleška žurnalista. Korejski klobučar je imel v svoji zaletki rusko kapo. Iz patriotizma jo je vrgel na cesto, ravno ko je korakal Japonec mimo, kateri jo je nevede in nehote pohodil. George Lynch je gledal ta prizor s svojega okna in na Angleško je letela sledeča brzojavka: „Sedem japonskih polkov se je izkrcalo v Masampho, sprijelo z rusko armado, katero so semkaj Korejci izvabili, in jo pohodilo, da je samo še en kozaske klobuk ostal cel.“ Knight je pa opazil v neki temni krmi prepir med Japoncem in Korejcem in svet je kmalu izvedel najnovejše dejstvo, da je Japonska sklenila tajno zvezo s Korejo.

Do vidova! Piši mi, kako Ti je kaj!

Tvoj

udani

Ahasyer.

Bolan je hotel biti. — Neki Furlan de Bernardis je prišel včeraj v bolnišnico, češ, da je bolan. Preiskovali so ga, ali boleznijo niso mogli zaslediti nobene, razun — praznote v želodcu. Furlanu je torej pretila nevarnost, da ga izpustijo iz bolnišnice. No, te nesreče se je obvaroval s tem, da se je zabodel v trebuh, ali ne tako nevarno, da bi ne držal, ako mu dajo kaj dobrega jesti in piti. Zdaj je za nekaj časa na varnem v bolnišnici brez skrbi, kaj bo drevi in davi. — Ali je ni skuhal dobro modri Furlan de Bernardis?

Okrajna posojilnica v Kanalu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, bo imela svoj redni letni občni zbor dne 17. aprila t. l. ob 3½ uri popoldne in sicer v občinski dvorani v Kanalu. — Dnevni red po pravilih. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Sadlarsko in vinarsko društvo v Kanalu ima oddati se naslednje kolci: Riparia Portalis I. vrste 4000, Riparia Portalis II. vrste 5000, Riparia Portalis III. 10.000, Ruprestis Monticola III. vrste 4000, kakor tudi še kakih 100 dreves zlatih vrst in 250 zgodnjih češp in breskev.

Požar. — V nedeljo zvečer je gorelo v furlanski vasi s pristnim slovenskim imenom Bistrinja pri Starancu. Zgorelo je nekaj pohištva in seno. Gledat je prišlo ogenj obilo radovednežev. Gasili so gasilci iz Tržica.

40.000 kron znaša glavni dobiček srečk za gorka založišča. Opozarjamo, da bode srečkanje nepreklicno 23. aprila 1904.

Zavesa iz šipk na gl. 1-10. — Tovarna preprog Orendi na Dunaju, I. okraj, Lugeck 2, razposilja do Velike noči močno delane, lepe zavesa za izjemoma nizko ceno za gl. 1-10, in sicer za jedno okno ali v 2 delih. Barvano ilustrovan krasen katalog preprog, pogrinjal itd. razposilja na zahtevo zastonj in franko.

Prve medicinske avtoritete uporabljajo Rogaski „Styria-vrelec“ pri kroničnem, jabolčnem in bronhijalnem katarju.

Razgled po svetu.

Državni zbor bo sklican, kakor se naznanja z oficijoznih strani, na dan 18. ali pa 19. aprila t. l.

Akad. fer. društvo „Prosveta“ v Ljubljani. — V soboto dopoldne se je vršilo zborovanje za ustanovitev akad. fer. društva „Prosveta“ v Ljubljani. Na shodu so bili svobodomiselnih dijaki, narodno-radikalni in prislo je tudi nekaj svetih „Danicarjev“, katerim pa so Savani pokazali pot skozi vrata. Edino prav, kajti klerikalec in prosveta pač ne tičeta skupaj, ker ni hujših sovražnikov prosvete od klerikalcev!

V Italiji imajo zopet nov javni škandal. — Iz sklepnih računov zadnjega leta italijanskega naučnega ministerstva se je pokazalo, da je bivši naučni minister Nasi zapravljaj uradni denar. Iz podpornega zaklada za učitelje je dobilo podpor 2360 oseb, a med temi jih je res v službi samo 280. Za razna potovanja je bilo izdanih 80.000 lir, a pobotnic je samo za 3000 lir. Za njegovo pisarno se je porabilo v petih mesecih 28.000 lir. Za vezanje knjig se je izdalo 15.000 lir, toda teh knjig ni nikjer. Tudi pobotnice izdanega denarja so večinoma ponarejene. Sestavila se je parlamentarna komisija, da vso stvar preišče.

Za ljudsko šolstvo v Istri. — Istrski državni poslanec Spincić je stavil v državnem zboru obširno interpelacijo glede šolstva v Istri in v Trstu, zlasti se je bavil z imenovanjem dveh učiteljev za nemško privatno ljudsko šolo v Opatiji. Iz te interpelacije posnemamo to-le: Ni zadosti, da država z denarjem davkoplačevalcev vzdržuje v Trstu in v Istri tri nemške srednje šole, le eno italijansko, le eno hrvatsko in nobene slovenske; ni zadosti, da država z denarji davkoplačevalcev vzdržuje v Trstu tri nemške ljudske šole in eno nemško ljudsko šolo v Puli; ni zadosti, da država z denarji davkoplačevalcev vzdržuje nemško mornariško spodnjo realno in nemško mornariško ljudsko šolo, prvo iz proračuna mornarice, drugo iz proračuna in s podporo od strani ministerstva za bogočastje in nauk; ni zadosti, da ima država z denarjem davkoplačevalcev tudi mnoge druge izdatke za nemški pouk v Trstu in v Istri, in da izdaja v teh dveh

deželah glasom proračuna za l. 1903. za nemške šolne šole nad 166.000 K in za nemške ljudske šole nad 212.000 K, torej okroglo skoraj pol milijona kron za nemško šolstvo v teh dveh deželah, v katerima biva glasom zadnjega ljudskega štetja 15.956 Nemcev, 253.016 Italijanov in 215.904 Slovinci. Vse to ne zadošča ministerstvu njegove ekselence gospoda dra. v Koerberja z njegove ekselence gospodom vitezem v. Hartelom kakor resortnim ministrom za bogočastje in nauk. Isto pušča plačevati iz državnih blagajn tudi oba učitelja na nemški zasebni ljudski šoli v Opatiji, ki je bila zasnovana pred par leti za Nemce, priselivše se tje kaj na novo in le prehodno bivajoče tamkaj. In če uvažujemo te tri kraje, namreč Trst, Pulo in Opatijo, v katerih se izdava na leto svota skoro pol milijona kron iz denarjev davkoplačevalcev Avstrije za nemško šolstvo: potem se spominjamo nehoté načrta, ki je bil pred kakimi 20 leti priobčen v nekem berolinskem listu — v nekem dopisu iz avstrijskega Primorja —, načrta, po katerem so ravno Trst, Pula in Voloska-Opatija označeni kakor operacijske točke za germanizacijo iz Trsta in Istre. O tem ni smeti pozabiti, da v Berolinu smatrajo ravno Avstrijo tistim činiteljem, ki je tudi v resnici, ki najbolj povspesuje germanizacijo južnih dežel habsburske monarhije in ki tako volens nolens gladi poti Germaniji do Adrije.

Postopanje c. k. avstrijske vlade v slučaju imenovanja dveh učnih sil na nemški zasebni šoli v Opatiji c. kr. učiteljem, oziroma c. k. podučiteljem, je slučaj, kakoršen se še ni dogodil, in je vnebovpijoč v primeri s postopanjem iste c. k. avstrijske vlade glede slovenskega in hrvatskega ljudskega šolstva v Trstu in v Istri sploh in specialno nasproti slovenski privatni ljudski šoli v Trstu in nasproti hrvatskim privatnim ljudskim šolam v Istri. Po tem pristranskem postopanju so Slovenci in Hrvatje v Trstu in v Istri, ki plačujejo krvni in denarni davek državi, a poslednjega tudi deželi in občinam, v največjem razburjenju in podpisani si dovoljujejo staviti do njegove ekselence, gospoda ministra za bogočastje in nauk, vprašanja: 1. Kako ograviči c. k. vlada imenovanje dveh učnih sil nemške privatne ljudske šole v Opatiji, enega c. k. učiteljem, drugega pa c. k. podučiteljem na državni ljudski šoli v Puli, plačevanje istih iz državne blagajne in nadaljnje nameščenje istih na imenovani nemški privatni ljudski šoli v Opatiji? Če pa se je c. k. vlada odločila v povspesevanje ljudsko-šolskega pouka priteči na pomoč povsod tam, kjer se sicer ne more priti do osnove šol: je-li pripravljena prevzeti v lastno režijo obstoječo slovensko privatno ljudsko šolo v Trstu in obstoječo hrvatske šole v Istri ter zasnovati slovenske in hrvatske ljudske šole povsod tam, kjer ne obstoje, a bi po zakonu morale obstojati?

Na Voloskem je že od leta 1897. boj za hrvatsko ljudsko šolo. Tam je nad 80 hrvatskih za šolo godnih otrok. Pač pa obstoji za 30 tjakaj priseljenih italijanskih otrok italijanska ljudska šola z dvema učnima silama. Leta 1901. je bila odločila c. kr. vlada, da se ima na Voloskem osnovati tudi hrvatska ljudska šola. Ali Italijani istrski — pravični! — so rekurirali proti temu na Dunaj. Te dni pa je došel od tam — kakor javlja voloski „Narodni list“ — odlok, da se na Voloskem mora odpreti hrvatska šola! V sled tega odpade baje na italijanski šoli ena učna sila.

Jugoslovanski dijaški kongres. — Kakor smo že poročali, mislijo dijaki beligradske visoke šole sklicati sosed vseh jugoslovanskih vseučilišnih dijakov in sicer v Belemgradu. Za prvega maja je baje povabljen v Beligrad dijaštvo hrvatsko, bolgarsko in slovensko.

Klerikalno dijaštvo. Klerikalci so divjaki povsod, pri vseh narodih. Te dni je umrla v Bolonji v Italiji Helena Fabris Belavitis, velika človekoljubkinja, katera je storila tudi svojemu rojstnemu kraju Lestica pri Vidmu mnogo dobrega. Žena je določila, da naj se truplo zažge, ostanki pa pokopljejo v rojstnem kraju. Ko je prišel spreved v njeno rojstno vas, pa se je zagnala druhal, nahujšana od klerikalne propagande, proti sprevedu z žvižgom in smehom. Govornik na grobu je to na kratko ožigosal, ali nahujskanci s klobuki na glavah in cigarami v ustih so zopet žvižgali. Tako škandalozno so se obnašali ti ljudje. Niti mrtvih ne spoštuje razdivjani klerikalizem. Hijene!

„Italijanstvo“ najradikalnega italijanskega društva v Trstu. — V novi odbor radikalne „Società Ginnastica“ so bili izvoljeni med ostalimi sledeči Italijani: „puro sangue“: predsednik Mrak; odborniki: Barbič, Koverlica, Perko, Košuta, Duhović, Gortan, Žigon itd.

Hrvatsko društvo v Pragi. — Hrvatje, bivajoči v Pragi, so si osnovali novo društvo „Hrvat“. Pravila je namestništvo že potrdilo ter se je tudi že konstituiral prvi odbor društva.

Razsodba o aferi Bilek. — Te dni je bila po več nego polletnem preiskovanju, ki se je vršilo zelo natanko, razglašena obsodba o stvari znanega vojaškega marša v Bileku, vsled katerega je umrlo kakih 15 vojakov. Obsojeni so bili: Poveljnik batalijona polkovnik Grünzweig na 5 mesecev zapora in takratni poveljnik polka polkovnik Török na 2 meseca zapora. Poveljnik 6. gorske brigade generalni major Dragoni, podpolkovnik Bacynski, major Nedelcu, oba od 12. pešpolka in takratni genijski ravnatelj v Bileku Jaschi, so bili oproščeni.

Bogatstvo Sibirije. — V Sibirijo se naselja na leto do 200.000 ljudi. Ti dobivajo od ruske vlade brezplačno vožnjo in vsaka družina dobiva 15 hektarov zemlje v svobodno vzivanje. Ako bi bila Sibirija tako obdelana kakor Rusija, bi mogla imeti do 80 milijonov prebivalcev, a sedaj jih ima nekaj nad 8 milijonov. Vrlo so bogati v Sibiriji premogovniki, ki so danes se nedotaknjeni. Od vsega zlata, ki ga pridobivajo na zemlji, odpada na Sibirijo 11%.

Perzijski šah ljubitelj mačk. — Perzijski šah ima jako rad mačke. Ima jih najrazličnejših vrst iz raznih krajev, in med njimi se giblje njegovo zvezdnato veličanstvo vsak dan po več ur ter se z njimi zabava. Za nje ima posebnega oskrbnika, in ta je visok državni uradnik, kajti pri oficijelnih ceremonijah ima sedez med državnimi visokimi dostojanstveniki. Ta oskrbuje čiščenje in umivanje mačk. Nekatere so jako drage. Za eno iz Tobolska je dal 2000 K, za neko drugo iz Kitajske, posebne vrste, 1600 K. Poseben ljubljenec šahov je maček iz Malte, bel kakor sneg pa brez repu. Podelil je temu mačku celo red leva in solnca.

Črne koze v Bohinju. — Med Macedonci, ki delajo pri gradnji bohinjske železnice okoli Boh. Bistrice, so se pojavile črne koze. Storili so vse potrebno, da se bolezni ne razširi.

Tisek v Japonski. — Prvi in edini časopis v Japanu je zagledal beli dan leta 1863., zdaj po 40 letih se tiska tam na dan 1500 dnevnikov in periodičnih listov. Glavno mesto Tokio samo ima 20 dnevnikov, ki izhajajo zjutraj, toda do sedaj ni še nobenega lista, ki bi izhajal zvečer. Leta 1890. je bilo obelodanjenih v Japonski 18.720 del, med temi 7476 samostalnih, 10.580 zbornikov in 323 prevodov. Japonska vlada je ukazala, da se ima uvesti latinski alfabet. Japonski jezik ima vsaj 3—400 raznih znamenj, med tem ko šteje latinski alfabet samo 56 velikih in malih erk.

Vojaa med Rusi in Japonci.

Pred Port-Arturjem.

Admiral Makarov javlja iz Port Arturja 27. t. m.: Sovražnik je nocoj ob 2. uri po polnoci v drugič poskusil blokirati vhod v notranjo portartursko luko. V to svrhu so prišli 4 parniki trgovinske mornarice spremeljeni od 6 torpedovk. Mi smo to pravočasno zaznali ter smo začeli streljati na parnike in na torpedovke. Ena naših stražnih torpedovk se je zagnala proti Japoncem ter je zdrobila rilec parniku, kateri se je zaril v obrežje. Temu parniku sta sledila še dva. Tudi četrti parnik je obital na suhem. Torpedovka je na to začela bitko z japonskimi torpedovkami, o čemer je bilo ubitih 7 Rusov, a ranjenih 13, mej temi tudi poveljnik torpedovke. Zjutraj so se pokazale pred Port Arturjem japonske oklopnjače z oddelkom križark. Mi smo jim sli nasproti in smo tudi ta poskus blokiranja preprečili.

„Berliner Tagblatt“ poroča iz Petrograda: Ko so Japonci prvič napadli Port Artur, je bilo tam že malo municije in to dejstvo bi bilo za Ruse nevarno, ako bi bili Japonci tedaj poskušali zavzeti mesto. Sedaj je pa mesto z vsem bogato preskrbljeno.

Poroča se iz Petrograda, da je dospel general Kuropatkin v Harbin ter da je bil

navdušeno sprejet od prebivalstva. Obiska jo vse krajevne načelnike oblastnih in se potem odpeljal v cerkev, kjer mu je podelil škof blagoslov. — Ruska brzojavna agentura poroča iz Harbina, da je mestno predstojništvo izročilo generalu Kuropatkinu posebno addresso ter mu dalo na razpolago 14.000 rubljev. — General Kuropatkin je dospel 27. t. m. v Mukden. — Admiral Makarov poroča carju, da se je sovražnik umaknil od Port Arturja. Ladjo „Silnij“ je zadela japonska granata in jo poškodovala pri stroju. „Silnij“ je vsled tega običal na pesku, a posrečilo se je, ga spraviti v pristan. Na japonskih branderjih so bili takozvane hudičeve ure, ki naj bi v gotovem trenutku eksplodirale. Oglasili so se razni prostovoljci, da gredo na te ladje. Poročnika Kedrov in Azarijev ter Pilovski so šli na branderje in srečno prerezali električne žice. Branderji, ki obsegajo po 2000 ton, niso stare ladje in so montirani s topovi. — Govorec o brezuspešnem napadu na Port Artur pravi „Daily Chronicle“, da japonska mornarica ni opravičila tistih nadej, ki so se gojile glede nje, in da je admiral Makarov odbil vsi ta napad onemogočil nadaljnje izkrcavanje japonskega vojskstva v Koreji. — Privatnih poročil o bitki pri Port Arturju še ni. Vendar priznavajo angleški listi, da je položaj Rusov v Port Arturju dosti ugodnejši nego sa je mislilo. Izmed ruskih ladij je samo „Retvisan“ poškodovan, vse druge so v dobrem stanju; živil je Port Arturju dovolj; železnica funkcijonira neovirano. Sodba je: Port Artur je nepremagljiv.

Književnost.

Srbski pisatelj Petar Kočić. — Ta mladi srbski pisatelj ima izvrsten glas med Srbi. Pravijo, da se razvija v njem brezdvomno velik pripovedovalni talent. Lansko leto je izdal drobno knjižico „S planine i ispod planine“. Nemški pisatelj Roda-Roda — baš sedaj se predstavlja v „Rajmundovem gledališču“ njegova nova drama „Dana Petrović“ — se jako laskavo izraža o Kočiću — pisatelju. Nekaj stvari je prevedel v nemške liste.

Vseučilišni profesor Jovan Skerlić, najboljši srbski kritik in estetik, se bavi („Srbski Književnik Glasnik“ 1903.) obširno z omenjeno knjižico, navaja cele odstavke in pravi mej drugim:

„Te vedre in življenja polne pripovedke pričajo o talentu, o stvarjačem in originalnem talentu... Če bi se kot estetično merilo vzela količina življenja, kondenziranega v jednom delu „S planine i ispod planine“, je v istini delo znatne umetniške vrednosti. Vsled česar te kratke priče posebno ugajajo, to je njihova svežost in življenska moč... Jezik je kot solza čist, dialog neprisiljen, lahek, gladek, jako realističen... Knjiga je topla in vzbujevalna pesem življenju in kot taka mora biti draga vsakomur“...

In drugi znani srbski kritik Pavle Lazarić se je oglasil v „Bosanski Vili“ 1903. št. 1.:

„Pripovedka „Grob Sladke Duse“ je jako ukusna „Kleinmalerei“, zaokroženo in nežno cizelovana kakor katero delce Benvenuto Cellinija in z nežnimi barvami izvedena kakor slike starih benečanskih slikarjev — izvrstna skica je. Samo skica, ali lepo umetniško delo... „Jablana“ je lep pastel, izveden v zelo ljubkih tonih... „Mrguda“ je izvrsten portret, portret Lenbachove istinitosti in globočine, Mrguda je otrok bosenskih planin, otrok nemiren, strasten, bujen, trmoglav, a i lep, ljubeč, bajen, privabljen... V opisu jutra slike „Pri Markanovem Studencu“ sem našel nekaj svečanega, veličastnega kakor v Böcklinovi sliki „Heiliger Heim“. „Pri Markanovem Studencu“ je krasna pesem, polna iskrene tuje bosenskih Srbov... Kočić zna sladko pripovedovati. On je sladek, ali pri tem se vedno zdrav, svež, naraven, iskren; on ne zna afektirati.

Iz teh kritik in najsi bi bile tudi nekoliko pretirano-laskave — se posame prepiranje, da so Kočićeve pripovedke literarne vrednosti. Njih milieu je tužno življenje bosenskih seljakov.

Kolikor vemo, Kočić pridno piše in ravno sedaj ima v tisku večje delo, ki vzbudi brezdvomno živahno pozornost v literarnih krogih in mej čitajočim občinstvom...

To omenjamo, ker priobčimo v soboto štiri povesti tega mladega srbskega pisatelja.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

HYDROVE ŽITNE KAVE.

Poskusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 h franco.

Vydova tovarna žitne kave Praga VIII.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervozni boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Došiva se zastoj in franko v priv. Schwann-Apoteke, Frankfurt a. M.

Adolf Fey

v Gorici

na Travniku št. 14.

Velika zaloga zlatih, srebrnih in kovinskih ur, vseh vrst nazidnih in ur z nihalom, budilnik itd. itd.

Bogata zaloga zlatih in srebrnih dragotin. Zaloga vseh optičnih predmetov

Za vsako uro se jamči 1 leto.

Pavel Oboržil

sladčičar

priporoča svoje znane goriške pince, ljubljanske orehove in navadne goriške potice za velikonočne praznike.

„Škrat“.

Jedini slovenski humoristično-satirni tednik, ki prinaša izključno originalne slike. Lastni cinkografski zavod.

Izhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 K, za 1/2 leta 3 K. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink. Zahtevajte brezplačne številke na ogled.

Karol Draščik

pekovski mojster in sladčičar

v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zaštevaj in poštalne preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
tel št. 248. — (Češko).

Gorica * Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in tuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“ - pivo.

Fran Obrdank

(prej Jos. Hrovatin)

sodovičar

v Gorici, ulica Torrente h. št. 10.

priporočam svoje sifone in pokalice, kateri imam vedno v zalogi po zmerni ceni.

Naznanilo.

Naznanjam slavn. občinstvu v mestu in na deželi da sem otvoril

ZALOGO PIVA

iz pivovarne Sorgendorf grofa Thurn v Pliberku (Koroško).

Pivo je najbolje vrste.

Zaloga se nahaja v Gosposki ulici št. 6.

Ivan Petrič.

6. kr. privilegirani

aparati za krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku št. 5.

Edina civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarov, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso pripravo za vojaški stan, nepremočljive haveloke in sobne Sa-keje. Posebno priporočam ravnodošle površne obleke za dame in obleke za dečke zadnje mode.

Se priporočam slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele.

Cene brez vsake konkurence.

V Ameriko potujoči

naj se blagovolijo obrniti na

Agenturo Zwilchenbart

v Buchsu ali Baslu (Švica)

Havre - New York.

Vožnja čez morje samo 6 dni.

Na vsako vprašanje daje se kretom pošte in brezplačno odgovor in pojasnila.

Velikonočne pince in potice

na goriški način, milanske hlebčke, vsak dan sveže, različne sladkarije, razne biškote, kakor tudi trikrat na dan sveži kruh in pravi ogrski rženi kruh

odlikovana pekarija

Karol Draščik

v Gorici, na Kornu.

Sprejema naročila in razpošiljatve.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

1129 odlikovanj

Josip Rovnan - Gorica,

Rabatišče št. 20 in 22.

Priporoča se gg. gostilničarjem in zasebnikom iz mesta in dežele v svrhu cenj. naročil na izbornu eksportno

marčno pivo

iz prve kranjske eksportne pivovarne in sladovne na par

T. Fröhlich na Vrhniki.

Pivo se dobi vedno sveže v sodčkih in steklenicah tudi v

podružni zalogi na Goričici pri Rebku.

Ob enem opozarja uljudno, da ima zalogo in zastopstvo valjčnega mlinarstva W. Jochmann iz Ajdovščine. Mlinski izdelki te domače tvrdke nadkriljujejo vsako tujo konkurenco glede kakovosti. V zalogi je razun bele moke raznih vrst tudi vedno pšeničen in turščin zdrob (Gries) in drobni otrobi.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 9 - GORICA - Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipskih, furlanskih,

brskih, delmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

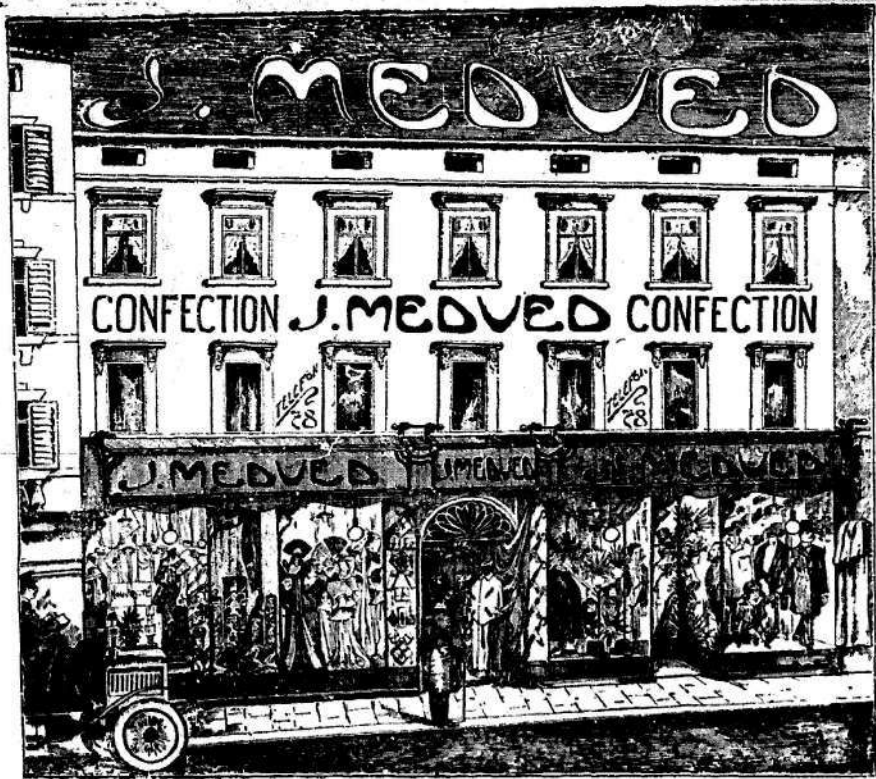
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalje: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši
Gospodskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode senjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podpore v naročje in obnovenje namena.

Pred nabavo pomladne obleke

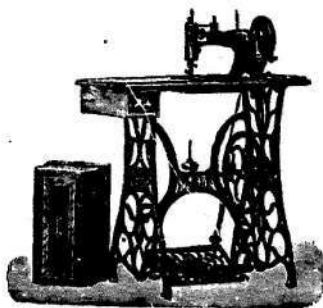
oglejte si velikansko zalogo izgotovljenih oblek za gospode, gospe in nedorasle. Jednako je na ogled velikanska zaloga blaga v največji izberi za naročila po meri pri

J. Medved

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 38.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najbolji.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno ni ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje (recamiranje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via **Municipio** štev. 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14

Lokomotiva,

tačasno delujoča, se odda pod najugodnejšimi pogoji. Na ogled je v tovarni žveplenk gosp. **E. Lebherza**, kjer se dobé nadaljne informacije.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5 %. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Združniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1,310.300—
 b) vplačani 405.188—
 Dose posejila 1,631.164—
 Vloge 1,203.438—

Žrebanje nepreklicno

23. aprila 1904.

Glavni dobitek

kron 40.000 kron

Srečke za gorka zatočišča
 à 1 Krono

priporočajo
 G. Gentili, V. A. Jona, V. Michelstädter & Co., D. Pincherle,
 menjalnice v Gorici.

Dobitke v blagu se ne izplačajo v gotovini.

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske bele rudeče in rumene pese; repno seme; raznih trav in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

= **Josipu Kordinu** v Ljubljani, =
 pred Škofijo št. 3.

Najboljša reklama

za **ilirske testenine** je fakt, da jih slovenske dežele konzumirajo ogromne množine, med tem ko se druge testenine nikakor niso mogle vdomačiti.

Nasproti ljudskemu vrtu

v dobro znani zalogi

Josipa Kocijančiča

se nahaja vedno pripravljena velika izbira vsakovrstnega obvala vse lastnega izdelka.

Sprejema se naročila po meri in katerekoli poprave čevljev.

Posebnost: elegantni čevlji črni in barvani, kakor tudi ličilo, mazilo in firnis za čistiti čevlje.

Cene zmerne.

Tekalšte Josipa Verdi št. 25.

Tekalšte Josipa Verdi št. 26.

Prosiva zahtevati listki

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okeve, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štedilnikov po brezprimerno niskih cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
 pred naškojfo št. 11.

Edina zaloga stavbnih nosilcev v Gorici.

Pocinkana žica

za vinograde po snižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrditimi najnove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listki

Pozor! Eno krono nagrade!

Pozor! Eno krono nagrade!